
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

ESZETEKBE JUTTATJA

János 14,26; ApCsel 2,37.

2015.MÁJUS 24. PÜSNKÖSD

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Apostolok cselekedetei 2. rész 1-17. vers

Imádkozzunk: Hódoló szívvel dicsőítünk és magasztalunk, Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, pünkösd áldott, szent ünnepén. Köszönjük, hogy reánk ragyogtató Szentlelked világosságát és hatalmát és fölemelsz bennünket mennyei kegyelmed dicsőséges székéhez, hogy Neked örvendezzünk, Téged dicsőítsünk, megismerjünk és benned és általad boldog életet éljünk. Köszönjük, hogy a mai napon szerte a világon minden nép és minden nyelv körében szólhat és hirdettetik a Te evangéliumod, szíveig érhet a megváltás boldogító üzenete s köszönjük, hogy nincsen olyan nép és nincsen olyan nyelv, amelyen ne lenne hallható, miképpen váltottad meg az embert a mi Urunk Jézus Krisztusunk által. Köszönjük, hogy itt ma, ebben az országban, ebben a városban is, és ebben a gyülekezetben is a mi nyelvünkön, magyar nyelven szólhat drága és szent evangéliumod. Könyörgünk is, Urunk, Igédnek erejéért, áldott és szent üzenetedért, hogy általa megújuljunk, Téged kövessünk, önmagunkat országod építésére elkötelezzük. És egyúttal könyörgünk, Mennyei Atyánk, azokért a fiatalokért, akik ma tesznek fogadalmat gyülekezetünkben, kötelezik el magukat nyilvánosan a keresztyén életre. Áldd meg és szenteld meg őket, hogy mindazt, amit szívükben elhatároztak, azt szent életvezetéssel, nevedet dicsőítve egész életükben megvalósíthassák. Most hát, Mennyei Atyánk, megnyitjuk szívünket, könyörgünk áldó szavadért, Lelked megsegítő erejéért. Krisztusért, szabadító Urunkért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen

Textus:

Ama vigasztaló pedig, a Szent Lélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam néktek. (János ev. 14,26)

Amikor ezt hallották, mintha szíven találták volna őket, és ezt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól: Mit tegyünk, testvéreim, férfiak? (Ap. Csel 2, 37)

Ünneplő gyülekezet, szeretett testvéreim! Tegnap délután, a konfirmandusok vizsgáján a presbitérium előtt az egyik konfirmandusunk azt mondta: az a pünkösöd, amikor Isten *bejelentkezik*. Bejelentkezik maga Isten. A Szentlélek, mintegy zúgó szél zendülése megtöltötte az egész házat, ahol a tanítványok voltak, és kettős lángnyelvek ültek mindegyikük fejére, és dicsőíteni kezdték Istent. Isten bejelentkezik, vagyis megszólal a Lélek, és a Lélek szava elér az emberi szívig. A Lélek a szava a pünkösdi szó, a Léleké, aki a világ teremtésekor a káosz fölött lebegett, a Léleké, aki kimondja ezt a szót: legyen világosság! A Lélek lebegett a káosz fölött és világot alkotott. A Lélek a józan rendnek a Lelke. A Lélek szólal meg pünkösdkor, és juttatja el az isteni üzenetet az emberi szívig, Ő az, aki felsegíti az elesett embert, ahogy Jézus mondja búcsúbeszédében megrendült tanítványainak: elküldöm nektek a Vigasztalót, a Vigasztaló megerősít és új életet ad nektek. A Lélek az erőnek és a bátorságnak a lelke. A Lélek szólal meg pünkösdkor, a Szentlélek, a harmadik isteni személy, akiben Isten bejelentkezik, akit Krisztus nekünk ajándékoz, hogy eszünkbe juttassa az isteni megváltásnak és szabadításnak mély titkát és nagy dolgait. Ő a szeretet Lelke. Ma e szerint szeretnék szólni Lukács evangélista megjegyzéséről, amit a pünkösdi történetből hallottunk: hogyan van ott a józanságnak, a bátorságnak, az erőnek és a szeretetnek a lelke, Istennek Szentlelke pünkösdkor, ott, amikor a tanítványok hirdetik a szabadító evangéliumot. Lukács evangélista, aki elbeszéli a pünkösdi történetet, a nagy görög költőtől, Homérosztól kölcsönöz egy szót, és valóban kölcsönzi, mert az egész Újszövetségben egyetlen egyszer fordul elő ez a kifejezés - itt. Így olvastam: és amikor ezeket hallották - tudniillik Péter apostol ige-hirdetését, bizonyágtételét Krisztusról, Krisztus kereszthaláláról, feltámadásáról, Isten szeretetéről - , akkor *mintegy szíven találva* azt kérdezték Pétertől és a többi apostoltól, mit cselekedjünk. *Mintegy szíven találva*. Azt jelenti ez a kifejezés, hogy pontosan célba érkezik valami. Jól is fordítjuk magyarra, ha így mondjuk: ez szíven *találta* őket. Vagy: ez a szó szíven *talált* engem. Nem az eszemet, nem a lelkemet, nem a gondolataimat, hanem az énem központját, a szívemet találta el. Ezzel szóval eredetileg azt fejezték ki a régi görögök, amikor harci cselekmény közben, például, a kilőtt nyíl célba érkezik. Vagy eldobnak egy dárdát és a dárda célba talál. S ekként: útjára engednek egy szót és ez a szó pontosan oda érkezik, ahová irányították. Nincs félrehallás, nincs félreértés, nem találomra jön valaminek a megértése, hanem pontosan oda érkezik, ahova – most már áttérünk az evangélistára – Isten Szentlelke irányította. De Lukács nyilván azért is veszi át ezt a kifejezést, mert amikor a régiak görögre fordították az Ószövetséget, ugyanezzel a kifejezéssel fordították le, például, a 4. zsoltárból azt a szakaszt, ahol a panaszkodó zsoltáros azt mondja, hogy csak akkor csendesedik meg

háborgó szíve, amikor megtalálja a csendesítő remény. Mert olyan szó az isteni szó, ha az megtalál minket, akkor minden szó, minden gondolat, minden érv, minden ellenérv eltűnik az ember szívéből.

Mikor ezeket hallották – vagyis Péter apostol szavait –, mintegy szíven találva, csend állott be és ebben a csendben csak egy kérdést lehet föltenni: atyámfiai, férfiak, *mit cselekedjünk?* Lám, az ember, aki mindig tudja, hogy mit kell tennie, az ember, aki tele van ezernyi tervvel, az ember, aki folyamatosan nyüzsg és alakítja az életét, az ember, akinek mindenhez van szava – most, amikor eltalálja Isten Szentlelke, megszeppen, elhallgat, és csak kérdezni tud. De a legfontosabb és mindent eldöntő kérdést teszi fel: *mit cselekedjem?*

De mielőtt tovább lépnénk, hadd idézzek én is egy költőt, egy mai költőt, akinek a verse igencsak szíven talált és hosszú ideje gondolkodom rajta. A mai ember állapotát mutatja be. Így szól a vers:

Ülök a pláza közepén.
Egyedül.
Akár ide is illhetnék.
Tömeg, tülekedés.
Mindenki mindenkivel.
Senki senkivel.
Ülök a világ szélén.
Egyedül.
Lógatom a lábam.
Ringatom a lelkem.
Már nem fáj.
Bár fájna.

(N.Ullrich Katalin, Bánat)

Mély bánat van ebben a versben. Íme, szíven talál a felismerés, hogy amit manapság a világ közepének tartanak, az voltaképpen a világ széle. Ahol egybeverődik mindenki, ott voltaképpen egyedül van az ember. Mindenki mindenkivel, senki senkivel. És leginkább az üti szíven az embert, hogy nemcsak a lába nem fáj már, hanem ott, a világ közepén (ami a világ széle), ott, ahol ott van mindenki (és még sincs ott senki), ott csak önmagát találja magányában. S nemcsak a lába nem fáj, hanem a lelke sem fáj. És hozzáteszi a költő a végén: *bár fájna!* Bár fájna a lelkünk, bár megsajdulna a szívünk, és bár adná a Szentlélek ezt a felismerést! Mert van, kedves testvérek, jótékony szomorúság is, van jótékony bánat is, van életre való megkeseredés is. Nem is véletlen, hogy régen, a Károli Gáspár féle fordításban így olvassuk ezt a sza-

kaszt, hogy amikor hallották Péter szavát, *megkeseredtek* a szívükben. És azért fordították ezt így a régiek, mert odahallották a második Korinthusi leveléből az apostol szavát, aki arról beszél ott, hogy kétféle megszorodás van: van megszorodás a világ szerint, és az halált szerez. És van megszorodás a Szentlélek szerint, az pedig életet szerez. Bár belesajdulna, sokak lelke ma is, kiknek már elzsibbadt a lelke, kiknek már nem fáj a lelke, jaj, legalább az fájna, hogy nem fáj! Bár legalább megsejtenénk, hogy van lelkünk és van szívünk!

A régi bölcsek azt mondták, hogy amikor Isten megteremtette az embert és egy nyelven beszélt az ember, akkor az embert és az embert a szó kötötte össze. Értették egymást. Amikor azonban az ember elkezdte a Babel-tornyát építeni, és Isten alászállott és összezavarta az emberek nyelvét, többé már nem értették egymást - összezavarodtak. S milyen csodálatos itt a pünkösdi történetben olvasni, hogy mikor megtöltötte a házat a zúgó szél zendülése és előálltak az apostolok, és mindenik apostol azon a nyelven kezdett beszélni, ahonnan a zarándokok jöttek a szélrózsa minden irányából: párhosok, médek, hispániaiak és görögök, egyiptomiak és arabok, krétaiak – ez hallva: megzavarodtak, miképpen értik, hogy mit mondanak? Látjátok, kedves testvérek, zavarból is kétféle van. Van egy megzavarodás abból, hogy nem értjük a másikat, s ebből csak baj lesz, elkülönülés lesz, emiatt falak épülnek, emiatt népek és országok elszakadnak egymástól, sőt, szembefordulnak egymással. De van egy másik megzavarodottság is, ez a pünkösdi zavara! Ez nem a Babel zavara! Ez nem a nem-értés zavara, hanem az értés zavara! Hogy-hogy értjük? – mondogatják egymásnak! Hát úgy, hogy bejelentkezett Isten! Most Ő szól. Nos, ha ősrégen az embert a szó kötötte össze, most már pünkösdi óta tudjuk: a Lélek köti össze az embert. Szívet szívvel, embert emberrel, a józanságnak, az erőnek és a szeretetnek a Lelke köt össze.

Ez történik meg pünkösdkor, ezen ámulnak és így válik valóra, amit Jézus ígért a tanítványoknak: elküldöm nektek azt a Vigasztalót, aki majd eszetekbe juttatja mindazt, amit nektek tanítottam. Mit juttat eszünkbe a Lélek? Jézus még kereszthalála és feltámadása előtt elmondja mind ezt tanítványainak, vigasztalva őket: ne szomorkodjatok, eljön a Lélek! És mégha be is következik ez a megdöbbenés, ez a megzavarodás, ez a megrendülés, amikor a Lélek szava elér a szívig, és mégha az ember ilyenkor szájára teszi is a kezét, elnémulva, mint a panaszaiból kifogyott Jób, mint a zsoltóáros, aki álomba sírta magát, és már állítani nem, csak kérdezni tud –, igen így nyílunk meg, hogy tanítson bennünket a Lélek. Azt mondja a mi Urunk Jézus Krisztusunk, hogy eszetekbe juttat mindent a Lélek. Hát mit juttat eszünkbe a Lélek?

Először is, amikor a Lélek szava a szívünkig ér akkor emlékezünk

igazán arra, hogy Isten éppen a megbocsátás kihirdetése által juttatja eszünkbe, tartja emlékezetünkben mindazt, amit feledni szeretnénk. Mi az, amit feledni szeretnénk? Mindjárt azt, hogy van Isten. Ezt szeretné az ember nyomban és folyton elfelejteni. De a Lélek eszetekbe juttatja -, nem engedi, hogy elfeledd: van Isten. És eszünkbe juttatja ezzel egyidejűleg azt is a Lélek, hogy Isten Krisztus halála és feltámadása által szerzett nekünk bocsánatot, Krisztusért fogad bennünket vissza magához, és így ébreszti fel az ember ősemlékezetét, és tárja elénk az emberi élet végső célját. Mert Istenben kezdődik és Istenben jut céljához minden. Ezt mondja a mi Urunk Jézus Krisztusunk: én vagyok az alfa és az omega, a kezdet és a vég. Hogy hát le ne térj az útról, hogy el ne feledd, hogy boldog legyél ebben az ismeretben, – a Lélek megtanít rá. Csak így lehet a miénk a kegyelem.

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek, a mai világ tele van – ahogy az okos emberek mondják – kényszerített feledéssel. Ülök a pláza közepén, ringatom a lelkem. Ez kényszerített feledés. Feledni szeretnék. Népek, országok akarnak felejteni, hogy mi történt száz esztendővel ezelőtt az örményekkel, mi történt hetven évvel ezelőtt Magyarországon, vagy mi történt ötszáz évvel ezelőtt. És ezek csak a nagy történelmi, megrendítő és egyébként is feledhetetlen dolgok. De mi történt tegnap, veled, velem, egy évvel ezelőtt? Söprünk mindent be a kényszerített feledés csűrűjébe. S leginkább azt, hogy van Isten, hogy mi Isten teremtése vagyunk, Isten gyermekei vagyunk. És Isten arra teremtett bennünket, hogy Őt megismerve Vele boldog életközösségben éljünk. Ha elfeleded, boldogtalan és céltalan leszel. De a Lélek eszetekbe juttatja ezt. És ha megüti ez a Lélek szava a felejteni akaró ember szívét, akkor célba talált. Ez az egy szó, ez a mondat: Isten van és szeret. S akkor jut eszünkbe, hogy nem is a szavak, hanem a szeretet köt össze bennünket igazán. Nem a szavak adják ki a szeretetet, hanem a szeretet találja meg a szavakat. S olykor nem is talál szavakat. Aki ismeri Shakespeare nagy tragédiáját, a Lear királyt, felidézheti, hogy amikor a legkisebb lányának is oda kell állnia atyja elé és el kell mondania, hogy mennyire szereti édesapját, nem tud mit mondani; mert több a szeretet, mint a szó. Egészen pontosan: gyengék a szavaink, nem tudják ezt kifejezni. Azt mondja a mi Urunk Jézus Krisztusunk, majd a Lélek megtanít titeket rá, mindarra, amit én tanítottam nektek. Megtanít kifejezni, elmondani, megélni, megcselekedni, egyik ember szívéből a másikéig elvinni úgy, ahogyan ezt a mi Urunk Jézus Krisztusunktól tanultuk.

Nézzétek, milyen egyszerű Péter püünkösdi prédikációja! Egyszer kielemezte egy nagy tudós és azt mondta, nincsen ebben a Péter-beszédben semmi különös, nincs benne captatio benevolentiae, nincsen benne metafora, nincsen benne hasonlat, nincsen benne elgondolkoztató történet, itt csak egyszerű szavak vannak. Alázattal mondom: egyszer-

rűbbek, mint az én szavaim most. De a Lélek által célba találunk, mert ezek a szeretet szavai, a legegyszerűbb, a legvilágosabb és a legegyszerűbb szavak. Hadd hivatkozzam egy másik költőre, aki azt mondja, ha két pont közt a legrövidebb út az egyenes, akkor két szív között a legrövidebb út a szeretet szava. A Lélek megtanít rá benneteket.

És végül azt mondja a mi Urunk Jézus Krisztusunk, hogy a Szentlélek megtanít benneteket mindarra, amit nektek tanítottam. Nemcsak szólni tanít meg, hanem cselekedni is. Lám, ott vannak pünkösdkor a szíven ütött emberek, bejelentkezett Isten, bekopogtatott, megszólította, és megragadta őket: van Isten és szeretet az Isten! Nincsen már ellenérv, csak egy kérdés van már hátra: mit cselekedjünk? És milyen egyszerű a Péter felelete: csatlakozzatok az Úr Jézus Krisztushoz, legyetek az Ő követői. Induljatok el az Ő nyomdokán, éljétek úgy, ahogy Ő tanított benneteket élni: igaz szeretetben, hűségben és emberiségben. Amikor eljött a Lélek, zúgó szél zendülése töltötte meg a házat és az ott lévők mind-mind elcsodálóztak, és megzavarodtak: mi módon értjük, hogy ezek itt a mi nyelvünkön szólnak?! Nagy csoda ez, de még nagyobb, amikor a Lélek szava célba ér, szívig ér, és Isten szeretetét hozza el nekünk. Engedjétek magatokat megtalálni e szó által, tegyétek ki a szíveteket céltáblának, Isten meg fogja találni, és ha megérintett és megrendített, mi több, meg is keserített az apostol bizonyosságtétele Krisztus szeretetéről, irgalmáról, nagyságáról, akkor már maga a Lélek adja a szívünkbe és a szánkba a kérdést: mit cselekedjünk, és maga Isten Szentlelke tanít meg bennünket Krisztus szerint élni. Ámen

Imádkozzunk!

Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, tele van a világ keserűséggel, haraggal, fájdalommal, értetlenkedő szavakkal, tele van a világ azzal, hogy az ember nem érti a másik embert. És még ha sejtjük is, hogy azért nem értjük a másikat, mert befogtuk a fülünket, amikor Te szóltál hozzánk, s azért nem tudjuk a másikat szeretni, mert elzártuk szívünket és életünket a Te szereteted elől, még ha tudjuk is ezt, Mennyei Atyánk, nélkülöd, Szentlelkednek, világosságot teremtő, életet hozó ereje nélkül csak ez a szomorú diagnózis marad a számunkra. Köszönjük, hogy elküldötted Szentlelkedet, és köszönjük, hogy ez a Te Szentlelked most is itt van velünk, megszólít, megvilágosít, megelevenít és életet ad. Lelked nagy munkájáért könyörgünk szerte a világon, ahol ember nem érti a másik embert, ahol nép szembeszegül a másik néppel, ahol háborúságok, iszonyat, pusztulás van, ahol a gazdagok elnyomják a szegényeket, ahol a mindennel bírók nincstelenné teszik embertársaikat. Hozzad könyörgünk, Mennyei Atyánk, igazságodért, szeretetedért és békességedért.

És könyörgünk a világ népei közepette a mi magunk népéért is, szétszakított és szerteszórt magyar népünkért, olyan jól tudjuk mondani,

már sem a lábunk, sem a lelkünk nem fáj. Fájdítsd meg a lelkünket, hogy megfájdult szívvel és lélekkel, de megsejtve örökkévaló irgalmaságodat, a mi népünk is fel tudjon kiáltani: mit cselekedjünk, hogy halljuk a szót, térjetelek meg, kövessétek a Krisztust, járjatok az Ő útján, mert akkor lesz békességünk és életünk. Küldd el Szentlelkedet a mi népünknek, áraszd ki reá békességednek, igazságodnak, szeretetednek és hűségednek lelkét. Áldd meg Mennyei Atyánk most bizonyrágot tevő fiataljainkat, a konfirmandusokat, a velük örvendező családtagokat, testvéreket, szülőket és rokonokat, áldd meg egész gyülekezetünket, különösen azt, amikor majd a szent asztalhoz járunk, hogy hirdessük a mi Urunk Jézus Krisztusunk megváltó halálát és reménykedő szívvel mondjuk: Ő majd visszajön, hogy övéit magához vegye. Őérette kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU